

gaae ind paa det Forslag, som er stillet af det ærede Udvalg under Nr. 6 som en Undtagelse, idet det nemlig foreslaaer Thinget at vedtage, at der kan sammenlægges til 20 Edr. Hartkorn under særdeles Forhold, og, idet jeg aldeles skal tiltræde de i Forslag bragte to nye Paragrapher og Forslaget under Nr. 6 af Udvalget, skal jeg i Hensyn til min under Sagens anden Behandling udtalte Motivering stemme mod de Forslag, som under Nr. 2 Extra a. og b. ere stillede af 18 Medlemmer.

J. N. Hansen: Den ærede Rigsdagsmand for Frederiksborg Amts 4de Valgkreds (Madvig) anførte nylig som en Grund, hvorfor han agtede at stemme for denne Tilladelse til en forhøiet Sammenlægning, at man skulde stræbe efterhaanden at komme ud over den Glasseeafskillelse, der er mellem Bønder og Iffe-Bønder, og at man ved at tillade, at Sammenlægningen skete ud over 12 Edr. Hartkorn, vilde aabne Afgang for enkelte Bønder til at komme ud over Bøndestanden og ind i en anden Klasse (Madvig: Nei!). Jeg skal imidlertid gjøre den ærede Rigsdagsmand og Thinget opmærksom paa, at jeg ikke troer, at man kan hæve Forfjellen mellem Bøndestanden og de andre Stænder, forinden man hæver det, hvorpaa denne Forfjell er begrundet, og Forfjellen er begrundet paa Fæstetvang. Den er begrundet paa, at en Deel af Landets Jorder er saakaldet Bøndejord, der er underkastet Fæstetvang, hvorfor ogsaa den ærede Rigsdagsmand sagde meget rigtigt, at selv om det var Mænd af andre Classer, som fik saadanne Jorder i Brug, saa indtraadte de derved i Bøndeclassen. Men, er dette rigtigt, saa maa jeg gjøre ham opmærksom paa, at Manden ikke træder ud af Bøndeclassen, fordi han faaer over 12 Edr. Hartkorn; thi Fæstetvangen, der begrunder Afskillelsen, vedbliver jo fremdeles at hvile paa den sammenlagte Jord, saaat det, der begrunder Afskillelsen, ogsaa begrunder den for hans Etendom, om den end bliver større. Saasnart man kommer saavidt, at man hæver al Fæstetvang, og at al Jord i Landet bliver lige fri med Hensyn til Brug og Benyttelse, er Afskillelsen hævet mellem Bøndestanden og de andre Stænder i Folket; men man kan efter min Formening gjøre, hvad man vil i

forskjellige andre Retninger, man opnaaer dog ikke at hæve Forfjellen, saalange det, der begrunder Forfjellen, endnu er tilstede. Den Grund, hvorfor den ærede Rigsdagsmand vilde tiltræde dette Forslag, troer jeg saaledes ikke egentlig forholder sig, som han anførte; han vil ikke opnaae, hvad han ønsker, ved at stemme for Forslaget om de 20 Edr. Hartkorn. Med Hensyn til den Forfjell, som en anden æret Rigsdagsmand har anført, at der skulde være mellem om denne Frihed gives ved Bevilling eller ligesfrem ved Lov, troer jeg virkelig, at dette er en Forfjell, som Thinget ikke skal stræbe at holde paa. Finder man det rigtigt, at der kan sammenlægges indtil 20 Edr. Hartkorn, hvorfor da ikke stemme herfor, især naar man i samme Dieblit siger: vi ere visse paa, at Ministeriet kun i ganske særdeles enkelte Tilfælde vil nægte det. Er man ikke vedtage det i en Lov, skal man ikke søge at opnaae det samme ved at stille saadanne Vanfæligheder i veien, saa skal man ikke give en Bestemmelse, hvorefter man siger, at den i Udførelsen er forbunden med mange Vanfæligheder, idet der skal skrives Ansøgninger, skal indhentes hemmelige Dyrighedsbevisninger, og at man kan komme til at vente længe paa Svar, saa at imidlertid kan Handelen gaae overstyr og saaledes Sammenlægningen derved blive forhindret. Det er ikke den Veie, vi skulde betrede, det er ikke ved at opstille saadanne Vanfæligheder, at vi skulde forhindre, hvad vi frygte for skal indtræde. Vi skulde gaae ligesfrem til Maalet og sige: vi frygte for en saadan Sammenlægning, derfor indrømme vi den ikke, men sige: vi frygte den, men vi ville dog give os et Udseende af at indrømme den, fordi vi vide, at den Veie, den skal gaae, er vanfælig, og at mangfoldige Hindringer ville stille sig i veien, forinden man kommer saavidt, at man kan nyde godt af den. Det er ikke den rette Maade at tage Sagen paa.

Formanden: Rigsdagsmanden for Præstø Amts 5te Valgkreds har Ordet.

Schroll: Jeg frasvalder Ordet.

Formanden: Ordføreren har Ordet.

Ordføreren: Det var mig naturligtvis ikke uventet, at man vilde maale mig Skjæp-pen fuld, baade fra Høire og Venstre, og jeg